

Τὸ Θέατρο

Βασιλικὸν Θέατρον : «Παπαφλέσσας»—Κοτοπούλη : «Ἱερὴ Φλόγα».

Τὸ ἱστορικὸ δράμα τοῦ κ. Σπύρου Μελά «Παπαφλέσσας» πού ανέβασε τὸ Βασιλικὸ Θέατρο τοῦτο τὸ μῆνα ἦταν γνωστὸ στὸ ἀθηναϊκὸ κοινὸ ἀπὸ τὸ Μάρτιο τοῦ 1937 ὅταν πρωτοπαίχτηκε ἀπὸ τὸ θίασο Ἀλίκης στ' ὁμώνυμο θέατρο μὲ πρωταγωνιστὴ τὸν κ. Κώστα Μουσοῦρη. Ὁ θίασος ἐκεῖνος γιὰ νὰ εἰμαστε δίκαιοι, παρὰ τὰ λίγα τεχνικὰ μέσα πού διέθετε, ανέβασε τὸ ἔργο μὲ τὴ στοργή πού τὸν διέκρινε ὡς ἄνθρωπος ἐπρόκειτο γιὰ ἑλληνικὴ παραγωγή. Καί ὁ ἥρωας εἶχε βρεῖ τότε στὸν ἀξιο ἐρμηνευτὴ κ. Κώστα Μουσοῦρη τὴν ὀλοκλήρωση ἐκείνη πού πηγάζει ἀπὸ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ βαθειὰ κατανόηση τοῦ ρόλου. Ἔτσι σήμερον ὅταν ξαναβλέπουμε τὸν «Παπαφλέσσα», παρ' ὅλη του τὴν πολυτελεῖ σκηνοθεσίαν, δὲ μπορούμε νὰ ἀλησμόνησουμε τὸν κ. Μουσοῦρη, πού στὸ ρόλο αὐτὸν εἶχε μιὰ ἀπὸ τὶς μεγάλες κι' ἀλησμόνητες ἐπιτυχίες τῆς γόνιμης θεατρικῆς του σταδιοδρομίας.

Γιὰ τὴν ἀξίαν τοῦ ἔργου τοῦ κ. Μελά εἶχα γράψει καὶ τότε σὲ καθημερινὴ ἐφημερίδα καὶ εἶχα τονίσει ὅτι ἡ δημιουργία αὐτὴ τοῦ Ἑλληνα συγγραφέα ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς ἀξιόλογες, ἀπὸ τὶς πιὸ συνθετικές, γιὰτις ἀφοῦ ἐπὶ χρόνια εἶχαν κακοποιηθεῖ στὴ σκηνή, ἀπὸ λαϊκοὺς συγγραφεῖς, οἱ ἥρωες τῆς Ἐπαναστάσεως, εἶχε βρεθεῖ ἐπὶ τέλος ἕνας συγγραφέας κύρους, μὲ ἀναμφισβήτητο ταλέντο, νὰ μᾶς δώσει τὸ πρῶτο ἱστορικὸ δράμα μὲ πραγματικὰς ἀξιώσεις πνοῆς καὶ ἀρτίας τεχνικῆς. Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους, ἡ διεύθυνση τοῦ «Βασιλικοῦ Θεάτρου» εἶχε μιὰν ἀληθινὰ εὐτυχημένη ἐμπνεύση πού τὸ συμπεριέλαβε στὸ δραματολόγιό της. Τέτοια ἔργα, βγαλμένα, μέσα στὸ πλαίσιο τῆς τέχνης, ἀπὸ τοὺς ἥρωες πού ἐλευθέρωσαν τὴν Ἑλλάδα, δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ὠφέλιμα στὸ κοινὸ μας, πού θάπρεπε νὰ ἐνθουσιάζεται καὶ νὰ ὑψώνεται μὲ τὶς ἠρωϊκὰς καὶ ἠθικὰς πράξεις ἑνὸς Κανάρη, ἑνὸς Μπότσαρη, ἑνὸς Παπα-

φλέσσα. Καὶ ὁ κ. Μελάς, πού μᾶς χάρισε τὶς ὡραίες βιογραφίες του, ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὴν Ἐπανάσταση, ἦταν ἴσως ὁ μόνος ἐνδεδειγμένος νὰ μᾶς δώσει καὶ τὸ δράμα τοῦ Παπαφλέσσα, τοῦ φλογεροῦ καὶ θυελλώδους αὐτοῦ ἀνθρώπου, πού μὲ τὴν ψυχὴ του καὶ τὸ κήρυγμά του πέτυχε νὰ τονώσει τὸ ἐθνικὸ φρόνημα.

Ἔτσι, κατὰ τὴ γνώμη μου, ὁ «Παπαφλέσσας» τοῦ κ. Μελά παραμένει μιὰ καθαρὴ ἀξιόλογη ἑλληνικὴ δημιουργία. Κι' ἂν ὑπῆρχαν περισσότερα ἔργα τέτοιου εἴδους, βγαλμένα ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα, ἀπὸ τὸ ἔπος τῆς Ἐπαναστάσεως, πού θάπρεπε νὰ τὸ γνωρίζουμε, ἐμεῖς οἱ Ἕλληνες, σ' ὄλο του τὸ μεγαλεῖο καὶ τὶς λεπτομέρειες, τὸ θεατρὸ μας θ' ἀκολουθοῦσε τὸ σωστὸ δρόμο καὶ ἡ παράδοσή του θὰ εἶχε στερεώτερες ἴσως βάσεις.

Βλέποντας ὁμῶς τὴν παράσταση τοῦ «Βασιλικοῦ» θυμόμουνα καὶ σύγκριναν ἄθελά μου τὴν παράσταση τοῦ θίασου Ἀλίκης. Ἐκεῖ βασιλεύσαν τὰ φτωχὰ σκηνικά, οἱ ἀτέλειες τῆς σκηνοθεσίας, ἡ ἔλλειψη ἴσως τοῦ μεγάλου πλήθους, ἐκεῖ ὁμῶς ζοῦσε, ἐνεργοῦσε, ὅλη φλόγα, πάθος, δραματικότητα, ὁ Παπαφλέσσας ἐνσαρκωμένος ἀπὸ τὸ Μουσοῦρη. Ἐδῶ, στὴν ἐθνικὴ σκηνή, ὑπῆρχε ἡ πλούσια σκηνοθεσία, ἕνας πετυχημένος ρυθμὸς, μ' ἄλλα λόγια ἕνα θέαμα ἐπιβλητικὸ, σὰν πίνακας κινούμενος ζωγράφου, ὁ Παπαφλέσσας ὁμῶς ἂν δὲν ἀπουσίαζε, δὲν ἦταν ἐκεῖνος πού ὄνειρευόταν ὁ συγγραφέας καὶ ὁ θεατῆς. Φταίει ἡ ἰδιοσυγκρασία τοῦ κ. Μινωτῆ; Φταίει ἄραγε ἡ ἔλλειψη ὀριμότητος ἀπὸ ἀπόψεως μελέτης; Δὲν ξέρω. Τὸ γεγονός ἐστὶν ὅτι ὁ κ. Μινωτῆς μὲς τ' ἄφθονα θεατρικὰ του χαρίσματα, ἂν μᾶς συγκίνησε σὰν παλληκάρη μὲ τὴν ὀμορφίαν του καὶ τὴ φλόγα του, μᾶς ἄφησε ψυχροὺς σὰ μαχητῆς. Ἐλεγε ἡ ψυχὴ, ἔλειπε ἀπὸ τὸ κάτι πού μᾶς μετέδωσε ὁ κ. Μουσοῦρης, ὁ πρῶτος ἐρμηνευτῆς. Ἡ σύγκριση ἔρχεται ἄθελα στὴ μνήμη μας. Ἔτσι ὁ κύριος ἥρωας, ἡ μεγάλη φυσιογνωμία, πού δεσπόζει σ' ὄλο τὸ δράμα τοῦ Μελά, ἔμεινε στὸ περιθώριον, γιὰτις ἔλειπε ἡ πνοὴ πού κάνει τοὺς μεγάλους ἐκτελεστὰς. Ἀλλὰ παρ' ὅλ' αὐτὰ τὸ ἔργο συγκίνησε τὸν πολὺν κόσμον γιὰτις μιλεῖ στὴν ψυχὴ του, στὴν καρδίαν του. Ἀπὸ τοὺς ἄλλους πρέπει νὰ ξεχωρίσουμε τὸν κ. Παρασκευᾶ, τὸν κ. Γληνὸ, τὴν διδασκάλειν Περὶδου. Τὰ κοστουμὰ τοῦ κ. Φωκᾶ, ἄρμονικὰ, ὀπως πάντα.